

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Gfv.VI.30.070/2022/2.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Farkas Attila bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Kálóczi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kálóczi Szilvia ügyvéd)

Az I. rendű alperes: ...

Az I. rendű alperes képviselője: Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd)

A II. rendű alperes: ...

A II. rendű alperes képviselője: dr. Sebők Imre Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Sebők Imre ügyvéd)

A per tárgya: szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek levonása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Szegedi Törvényszék 2.Pf.20.224/2021/8. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Szegedi Járásbíróság 24.P.20.341/2020/23. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével a II. rendű alperes jogelődje és az I. rendű alperes között 2007. április 5. napján létrejött devizaalapú kölcsönszerződést forintalapú kölcsönszerződésként érvényessé nyilvánította akként, hogy az induló éves ügyleti kamat mértéke 14,35 %. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.631.244, -Ft tőkét és ennek 2016. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. A bíróság kötelezte a II. rendű alperest a fentiek tűrésére.

[2] Az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[3] A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és egyúttal felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet. Álláspontja szerint a felülvizsgálat engedélyezése a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében, valamint a jogkérdés különleges súlya és társadalmi jelentősége miatt indokolt [Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont és b) pont].

[4] Az I. rendű alperes az engedélyezés iránti kérelemben a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja szerinti engedélyezési okhoz kapcsolódóan arra hivatkozott, hogy nem egységes az országos bírói gyakorlat a következő kérdésekben:

- ugyanazon jogkérdésnek, ugyanazon felek között, ugyanazon jog- és tényalapról indított keresetnek tekintendő-e az érvényes szerződés jogszerű felmondására alapított marasztalási igény az érvénytelen szerződésre alapított jogalakítási kereset mellett előterjesztett marasztalási igény érvényesítése tárgyában indított keresetkez képest;
- egy korábban folyamatban volt peres eljárás időtartamára az elévülés – az elévülési idő megszakadása nélkül is – nyugszik-e vagy sem;

- egy érvénytelen szerződésből eredő követelés megvásárlása alapján az engedményes terjeszthet-e elő eredményesen marasztalási keresetet.

[5] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja kapcsán azzal érvelt, hogy a felvetett jogkérdés a társadalom széles körét érinti, mert a jogsértő gyakorlat fenntartása másokat is jogsértő gyakorlat folytatására ösztönözhet. Külön határozatok megjelölése nélkül előadta, hogy a Szegedi Törvényszék következetes bírói gyakorlata az, hogy az érvénytelenséget úgy küszöböli ki, hogy egy más típusú, forint alapú szerződést hoz létre, a szerződéstől eltérő tartalmi elemekkel. Álláspontja szerint ez a gyakorlat ellenkezik az ítélőtáblák gyakorlatával, emellett a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 27/A. §-a, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 205. §-a, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) 1. § (1) bekezdése, 37/A. §-a, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 213. § (2) bekezdés b) pontja alapján törvénytörő.

[6] A Kúria előjáróban rögzíti, mivel a jogerős ítélet szerinti marasztalási összeg és ezzel összefüggésben a felülvizsgálati kérelemben vitatott összeg nem haladja meg az ötmillió forintot, ezért a Pp. 408. § (1) bekezdése és 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében az I. rendű alperesnek engedélyezés iránti kérelmet kellett előterjesztenie.

[7] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 6. pontja értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Minderre figyelemmel a Kúria az I. rendű alperes által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kizárólag abból a szempontból vizsgálta, hogy az általa előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata szükséges-e a joggyakorlat egységességének biztosítására, valamint a jogkérdés különleges súlyára és társadalmi jelentőségére figyelemmel.

[8] Jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján a Pp. 409. § (2) bekezdés a) és b) pontjában foglalt követelmények – az alábbiak szerint – nem teljesültek.

[9] A Kúria előrebocsátja, a Pp. 410. § (2) bekezdés b) pontja az engedélyezés iránti kérelem tartalmával kapcsolatban valamennyi engedélyezési okra hivatkozás esetén érvényesülő, tehát generális követelményként rögzíti, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben többek között meg kell jelölni az ügy érdemére kiható jogszabálysértést, a megsértett jogszabályhely pontos megjelölésével. A Pp. 410. § (2) bekezdés c) pontja pedig részletezi az egyes engedélyezési okokhoz kapcsolódó további tartalmi követelményeket. A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjához kapcsolódóan a (2) bekezdés ca) pontja kimondja, hogy a joggyakorlat egységének biztosítására hivatkozás esetén az engedélyezés iránti kérelemben

meg kell jelölni azokat az engedélyezést megalapozó okokat, amelyek a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében indokolják a felülvizsgálat befogadásának engedélyezését.

[10] Mindezekből következően abban az esetben, ha a fél a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét a joggyakorlat egységének biztosítására alapítja, a felülvizsgálat engedélyezésének alapvető, kiinduló feltétele, hogy a fél egyrészt megjelölje az elvi jelentőségű jogkérdést a megsértett jogszabályhely pontos megjelölésével. Az adott ügyben azonban ez a feltétel a felvetett első két jogkérdésben nem teljesült, az I. rendű alperes az engedélyezés iránti kérelmében a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja szerinti engedélyezési okhoz kapcsolódóan megsértett jogszabályhelyet nem jelölt meg. A harmadik témakörben ugyan megjelölte az rPtk. 237. § (2) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:208. §-át, valamint a DH2 tv. 37. §-át, azonban sem ebben, sem a másik általa megjelölt kérdéskörben nem hivatkozott megfelelő tartalommal korábbi bírói gyakorlatra, ami ne lenne fenntartható, és konkrét döntéseket sem jelölt meg. Utalt ugyan arra, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelméhez csatolt határozatokat, azonban kérelme mellékleteket – a jogi képviselő meghatalmazásán kívül – nem tartalmazott.

[11] A Kúria e körben utal a PK vélemény 1. pontjában írtakra, amely szerint a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatban vagy az általa a BHGY-ben közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy az eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. Ha a fél erre az engedélyezési okra hivatkozik, az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntéseket az engedélyezés iránti kérelmében egyértelműen azonosítható módon – legalább a határozatot hozó bíróság nevének és a határozat számának feltüntetésével – meg kell jelölnie. A fél kizárólag másodfokon jogerőre emelkedett, vagy legfelsőbb bírósági döntésekre hivatkozhat engedélyezés iránti kérelmében.

[12] A PK vélemény 2. pontja szerint a Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható. Ertelemszerűen erre hivatkozás esetén is meg kellett volna az I. rendű alperesnek jelölnie olyan bírósági határozatokat, amelyek a kialakult, de nem követhető joggyakorlatot tükrözik.

[13] A Kúria tartalmi hiányosság esetén nem bocsát ki hiánypótlásra felhívó végzést (PK vélemény 8. pont, Kúria Pfv.VI.20.331/2020/4.). Erre tekintettel a Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja alapján találta a jogerős ítélet felülvizsgálatát indokoltnak.

[14] A Kúria megítélése szerint a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja alapján sem engedélyezhető a felülvizsgálat, mivel az I. rendű alperes által felvetett jogkérdésnek nem állapítható meg az engedélyezési kérelemben foglaltak alapján az engedélyezés feltételéül szabott különleges súlya, avagy társadalmi jelentősége a fenti rendelkezést értelmező PK vélemény 3. pontjának megfelelően.

[15] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontjának első fordulata kizárólag akkor teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutat. Ilyennek minősül különösen, ha egy új jogszabály értelmezése vagy újonnan felmerülő joghézag kitöltése igényel elvi iránymutatást, de csak akkor, ha a felülvizsgálat engedélyezéséhez teljesül valamilyen további – általában a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható – fontos ok, ami szükségessé teszi a Kúria iránymutatását.

[16] Az I. rendű alperes által felhozott körülmények (az elszámolás módja, a kamat mértékének I. rendű alperesre nézve állított sérelmes meghatározása) nem mutatnak túl a konkrét ügyön, ezért ezekre alapítottnak nem volt megállapítható az állított jogszabálysértéssel összefüggésben a felvetett jogkérdés különleges súlya. A felülvizsgálat engedélyezése nem szolgálhat ugyanakkor az egyedi ügyekben történt (esetleges) jogszabálysértés kiküszöbölésére (Pfv.V.21.488/2019/3.; Pfv.V.20.916/2019/2.).

[17] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontjának második fordulata szerinti társadalmi jelentősége a PK véleményben írtak szerint az olyan jogkérdéseknek, illetve ügyeknek van, amelyek a társadalom széles körét közvetlenül vagy közvetett módon érintik, illetve, ha a jogsértő gyakorlat fenntartása másokat is a jogsértő gyakorlat folytatására ösztönözhet. Az engedélyezési kérelemben hivatkozottak e feltételeknek sem felelnek meg, a felvetett jogkérdések egyike sem tekinthető a társadalom széles körét közvetlenül vagy közvetetten érintő jellegűnek. Az I. rendű alperes azon hivatkozása, miszerint „a Gyulai és Szegedi Törvényszék alá tartozó bíróságok alkalmazzák a forintosítással létrehozott, új szerződés alapján történő contra legem ítélezési gyakorlatot”, továbbá hogy „hasonlóan elvetik a forintos szerződés alapján történő elszámolást az ítéletábrák is, és más törvényszékek is” nem alapozza meg sem a jogkérdés különleges súlyát, sem társadalmi jelentőségét. Általánosan megfogalmazott, vagy önmagában a fél részére értelmezést igénylő kérdések felvetése nem alapozhatja meg a jogerős határozat jogereje feloldásának lehetőségét magában hordozó felülvizsgálat engedélyezését (Pfv.I.20.834/2019/2.).

[18] A kifejtettek értelmében a Kúria sem a joggyakorlat egységének biztosítására hivatkozással, sem pedig a jogkérdés különleges súlya és társadalmi jelentősége miatt nem látta engedélyezhetőnek a felülvizsgálatot, következésképpen azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

[19] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2022. július 11.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

S.K.

bírószági ügyintéző